

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ІМЕНІ П. Л. ШУПИКА
Факультет фармацевтичний та медико-профілактичний**

Кафедра управління охороною здоров'я

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення вченої ради

Протокол № 6 «26» 08 2024р

Голова вченої ради,
проректор з науково-педагогічної роботи

Олександр ТОЛСТАНОВ

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

«МЕНЕДЖМЕНТ ТА ЛІДЕРСТВО В ГРОМАДСЬКОМУ ЗДОРОВ'І»

Освітньо-професійна програма	Громадське здоров'я
Галузь знань	22 «Охорона здоров'я»
Спеціальність	229 «Громадське здоров'я»
Рівень вищої освіти	магістр
Мова навчання	українська
Статус дисципліни	нормативна
Обсяг дисципліни	120 годин / 4 кредити

	стр.
1. Опис навчальної дисципліни	4
2. Місце, мета та завдання навчальної дисципліни	4
3. Результати навчання, які дає можливість досягти навчальна дисципліна	6
4. Компетентності, які дає можливість здобути навчальна дисципліна	7
5. Програма навчальної дисципліни	8
6. Структура навчальної дисципліни	12
7. Самостійна робота	19
8. Виконання контрольних робіт для здобувачів заочної форми навчання	20
9. Перелік питань для підсумкового контролю	20
10. Методи навчання	22
11. Критерії та порядок оцінювання результатів навчання	23
12. Рекомендований бібліографічний список	25

1. Опис навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «ОК 13. Менеджмент та лідерство в громадському здоров'ї», є нормативною компонентою освітньо-професійної програми «Громадське здоров'я» спеціальності 229 «Громадське здоров'я».

Загальний опис навчальної дисципліни подано в таблиці 1.

Таблиця 1

Найменування показників	Опис		
1. Загальна характеристика дисципліни			
Галузь знань	22 Охорона здоров'я		
Спеціальність	229 Громадське здоров'я		
Спеціалізація (за наявності)	—		
Рівень вищої освіти	Магістр		
Мова навчання	українська		
Кількість годин	120		
Кількість кредитів	4		
2. Характеристика навчальної дисципліни за формами навчання			
	очна денна	очна вечірня	заочна
Рік підготовки	2	2	2
Семестр	3	3	3
Лекції	12	12	8
Практичні	14	14	4
Семінарські	12	12	6
Лабораторні	—	—	—
Самостійна робота	80	80	100
Курсова робота (курсний проєкт)	—	—	—
Вид контролю	Залік 2	Залік 2	Залік-2

2. Місце, мета та завдання навчальної дисципліни

2.1. Місце навчальної дисципліни в освітній програмі

Навчальна дисципліна «ОК 13. Менеджмент та лідерство в громадському здоров'ї» є теоретичною основою сукупності знань і вмінь, що забезпечують базову підготовку фахівців з громадського здоров'я і входить до циклу нормативних дисциплін підготовки магістрів за спеціальністю «Громадське здоров'я».

Дисципліна має міждисциплінарний характер та інтегрує в собі знання з управління охороною здоров'я, що дозволяє набути здобувачам освіти відповідних загальних і спеціальних компетентностей, практичних результатів навчання, які спрямовані на опанування вмінь та навичок щодо основних понять та категорій менеджменту, особливостей менеджменту в охороні громадського здоров'я, пов'язаних з надзвичайною соціальною значущістю сфери, сутністю управління як процесу та технологічними, функціональними й соціально-психологічними аспектами менеджменту, правовими основами менеджменту охорони громадського здоров'я, отримання знань та навичок їх практичного використання щодо методів, технологій, інструментів та напрямів ефективного менеджменту в громадському здоров'ї.

2.2. Мета дисципліни:

Набуття здобувачами спеціальних (фахових) компетенцій за спеціальністю 229 «Громадське здоров'я» з питань оволодіння студентами сучасними знаннями з теоретичних основ менеджменту взагалі та управління в системі громадського здоров'я зокрема, а також практичних навичок застосування методів, технологій, інструментів та напрямів здійснення ефективного менеджменту та лідерства в громадському здоров'ї.

2.3. Завданнями вивчення дисципліни є:

- – вивчити та зрозуміти: понятійний апарат науки про менеджмент; особливості управління системою в сфері громадського здоров'я; технологічні, функціональні, соціально-психологічні та правові аспекти менеджменту; методи та інструменти прийняття управлінських рішень, їх види і особливості застосування; базові організаційні структури та основи організаційного проектування; основи організації праці менеджера та само менеджменту; методи та засоби управління колективом організацій у сфері громадського здоров'я; сутність комунікацій, їх значення в управлінні та підходи до здійснення; основи проектного менеджменту та можливості їх застосування в управлінні у сфері громадського здоров'я; базові засади управління змінами.

- - навчитися: оперувати основними поняттями та категоріями у сфері менеджменту; розуміти та застосовувати при розробці та здійсненні управлінського впливу технологічні, функціональні, соціально-психологічні та організаційно-правові аспекти менеджменту; визначати тактику керівника під час прийняття та реалізації управлінського рішення; визначати та розвивати організаційні структури; підвищувати ефективність процесу управління у закладі охорони здоров'я; використовувати різні підходи, методи та інструменти управління персоналом; налагоджувати ефективні комунікації всередині організації та із зовнішнім середовищем організації; організовувати власну ефективну роботу у якості керівника у сфері громадського здоров'я; застосовувати підходи самоменеджменту в практичній діяльності; застосовувати елементи проектного менеджменту в професійній діяльності; здійснювати розробку, аналіз та впровадження заходів з ефективного управління змінами в організації чи на популяційному рівні..

2.4. Пререквізити і постреквізити навчальної дисципліни (міждисциплінарні зв'язки)

Дана дисципліна базується на знаннях таких дисциплін, як:

- Формування політики громадського здоров'я, його нормативно-правова база.
 - Організація охорони здоров'я.
 - Концепція здоров'я населення: чинники, що його зумовлюють, основні показники та методи оцінки.
 - Основи епідеміології.
 - Моніторинг та оцінка в системі громадського здоров'я.
 - Основні оперативні функції громадського здоров'я.
- та є базою для вивчення подальших дисциплін, а саме:

3. Результати навчання, які дає можливість досягти навчальна дисципліна

Відповідно до освітньо-професійної програми «Громадське здоров'я» вивчення навчальної дисципліни «ОК 13. Менеджмент та лідерство в громадському здоров'ї» повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

ПР 01. Оцінювати основні демографічні та епідеміологічні показники, значення і тенденції зміни основних детермінант, що чинять вплив на здоров'я у розрізі різних груп населення в Україні, Європейському регіоні та світі.

ПР 02. Визначати пріоритети та оцінювати потреби сфери громадського здоров'я, пропонувати науково обґрунтовані заходи та розробляти відповідні висновки та стратегії, які спрямовані на покращення галузі охорони здоров'я.

ПР 03. Організовувати заходи з нагляду за станом здоров'я населення з використанням міжсекторального підходу.

ПР 04. Формулювати висновки, розробляти прогнози та проводити аналіз впливу детермінант на здоров'я населення (соціальні, економічні, індивідуальні, навколишнього середовища), визначати потреби різних груп населення щодо здоров'я, базуючись на інформації отриманій із систем епідеміологічного нагляду.

ПР 06. Оцінювати ризики та планувати відповідні дії у випадках надзвичайних ситуацій в сфері громадського здоров'я.

ПР 07. Ідентифікувати, аналізувати ризики, пов'язані з впливом на здоров'я населення детермінант навколишнього середовища (фізичних, радіаційних, хімічних, біологічних та виробничих) та організовувати відповідні заходи, спрямовані на захист здоров'я населення.

ПР 08. Оцінювати вплив соціальних детермінант та основних індивідуальних детермінант здоров'я, розробляти відповідні заходи з метою збереження та зміцнення здоров'я населення.

ПР 09. Розробляти заходи з профілактики (первинної, вторинної та третинної) захворювань та сприяти їх реалізації на практиці.

ПР 10. Розробляти та впроваджувати стратегії, політики та окремі заходи у сфері промоції здоров'я, здійснювати ефективну комунікацію у сфері громадського здоров'я з використанням різних каналів та технік комунікації.

ПР 11. Розробляти та впроваджувати системи моніторингу і оцінки ефективності інтервенцій, профілактичних та діагностичних або скринінгових програм та політик в громадському здоров'ї.

ПР 12. Здійснювати аналіз ефективності розроблених процедур, інтервенцій, стратегій та політик в сфері громадського здоров'я.

ПР 13. Розробляти та впроваджувати, засновані на доказах стратегії, політики та інтервенції громадського здоров'я із залученням зацікавлених сторін на основі міжсекторального підходу.

ПР 14. Розширювати розуміння засад сфери громадського здоров'я у закладах освіти різного рівня та реалізовувати заходи спрямовані на розвиток кадрового потенціалу.

ПР 15. Здійснювати наставництво та сприяти безперервному професійному розвитку фахівців з громадського здоров'я.

ПР 16. Виконувати управлінські функції та організовувати надання якісних послуг у сфері громадського здоров'я.

ПР 17. Здійснювати адвокацію, комунікацію та соціальну мобілізацію у сфері

громадського здоров'я, підтримувати лідерство та залучати і посилювати спільноти з метою збереження і зміцнення здоров'я населення.

ПР 18. Критично оцінювати результати наукових досліджень та здійснювати пошук потрібної наукової інформації у сфері громадського здоров'я, аналізувати інформацію, здійснювати дослідження, формулювати за його результатами висновки та рекомендації щодо їх впровадження.

4. Компетентності, які дає можливість здобути навчальна дисципліна

Навчальна дисципліна «ОК 13. Менеджмент та лідерство в громадському здоров'ї» дозволяє набути здобувачам вищої освіти наступних компетентностей:

Інтегральна компетентність: «Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі громадського здоров'я або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог».

Загальні компетентності:

- ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК 2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- ЗК 4. Здатність спілкуватися іноземною мовою.
- ЗК 5. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- ЗК 6. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.
- ЗК 7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК 10. Здатність приймати обґрунтовані рішення..
- ЗК 12. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.
- ЗК 13. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).
- ЗК 14. Здатність усвідомлювати рівні можливості та гендерні проблеми

Спеціальні (фахові) компетентності

- СК 1. Здатність оцінювати, інтерпретувати, порівнювати та прогнозувати основні показники громадського здоров'я.
- СК 2. Здатність визначати пріоритети і проводити оцінку потреб сфер и громадського здоров'я у конкретній ситуації.
- СК 3. Здатність розробляти варіанти стратегій, політик та визначати окремі інтервенції, спрямовані на збереження та зміцнення здоров'я населення, та оцінювати їх ефективність.
- СК 7. Здатність створювати команду для діяльності у сфері громадського здоров'я і забезпечувати її ефективну роботу.
- СК 8. Здатність розробляти проекти надання послуг громадського здоров'я та профілактики (первинної, вторинної та третинної) захворювань, промоції здоров'я, та забезпечувати їх реалізацію.
- СК 9. Здатність розробляти заходи з адвокації, комунікації та соціальної мобілізації у сфері громадського здоров'я.
- СК 11. Здатність застосовувати різні методики, стратегії та моделі викладання громадського здоров'я.

5. Програма навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна структурована за модульним принципом і складається з 2 навчальних модулів, а саме:

– **навчального модуля № 1 «Менеджмент в громадському здоров'ї»**

Тема 1. Основні засади менеджменту. Сутність та історичні етапи розвитку науки управління.

Загальні поняття та визначення: менеджмент, менеджер, організація, рівні управління тощо. Історичні етапи розвитку менеджменту. Наукові школи менеджменту. Підходи до управління: кількісний, процесний, системний, ситуаційний. Стилi та методи управління. Вимоги до сучасного менеджера.

Тема 2. Теоретичні, функціональні, соціально-психологічні та правові аспекти менеджменту в громадському здоров'ї

Громадське здоров'я як система і об'єкт управління. Особливості управління в сфері громадського здоров'я. Внутрішнє та зовнішнє середовище організації. Соціальна відповідальність системи громадського здоров'я та соціальна ефективність управління в ній. Етика в діяльності керівника різного рівня управління. Роль керівника в діяльності організацій у сфері громадського здоров'я. Використання сучасних підходів щодо оптимізації управління в сфері охорони здоров'я.

Тема 3. Управління як процес. Технологічні та функціональні аспекти управління.

Процесний підхід до управління. Реалізація процесного підходу в сучасному менеджменті. Характеристика основних функцій управління. Планування – поняття про стратегію, мету, характеристика планів для різних рівнів управління в громадському здоров'ї. Організаційна структура системи громадського здоров'я, загальні характеристика. Розподіл праці при управлінні в сфері громадського здоров'я. Особливості управлінської роботи. Технології управлінської діяльності. Функціональні особливості здійснення управлінської діяльності.

Тема 4. Соціально-психологічні аспекти управління

Психологічні особливості теорії поведінки особистості. Поведінка особистості в групі. Внесок школи людських відносин та поведінкових наук в сучасний менеджмент. Психотипи людини та їх значення в менеджменті. Роль особистості та особистісного в забезпеченні ефективного управління організацією або сферою. Соціально-психологічні інструменти управління.

Особистісні якості керівника як передумова ефективного менеджменту. Риси ефективного керівника. Лідерство як умова ефективного менеджменту в сучасних умовах.

Тема 5. Правові основи менеджменту охорони громадського здоров'я

Основні нормативно-правові документи у сфері громадського здоров'я. Міжнародні правові документи в сфері громадського здоров'я. Нормативно-правове поле діяльності Центру громадського здоров'я, його повноваження та сфера відповідальності. Поняття про організаційно-правові форми здійснення

господарської діяльності. Їх види та особливості. Застосовуваність різних організаційно-правових форм господарювання в сфері громадського здоров'я. Особливості управління в них.

Організаційно правові аспекти менеджменту та їх застосування при управлінні в сфері громадського здоров'я.

Тема 6. Прийняття та реалізація управлінського рішення.

Управлінські рішення: їх сутність. Сутність процесу прийняття управлінських рішень. Управлінські рішення як продукт управлінської діяльності. Види управлінських рішень та їх класифікація. Етапи процесу прийняття управлінських рішень. Методи прийняття управлінських рішень. Умови та чинники, які впливають на прийняття управлінського рішення. Особливості прийняття рішень в охороні здоров'я. Організація виконання управлінських рішень. Типи контролю, характеристика етапів процесу контролю в охороні здоров'я.

- навчального модуля № 2 - Напрями, технології, методи та інструменти ефективного менеджменту в громадському здоров'ї

Тема 7. Індивідуальні та колективні управлінські рішення

Сутність та відмінності індивідуальних та колективних управлінських рішень. Методи та прийоми прийняття індивідуальних та колективних управлінських рішень. Їх переваги та недоліки. Рекомендації щодо застосування. Формування навичок прийняття індивідуальних та колективних рішень. Ефективність індивідуальних та колективних управлінських рішень.

Тема 8. Організаційні структури управління

Структурний підхід до організації. Види організаційних структур. Централізація та децентралізація влади в організації. Формування організаційних структур управління організаціями в сфері громадського здоров'я. Види зв'язків при управлінні в сфері громадського здоров'я. Поняття про посадові інструкції. Вплив структури організації на ефективність діяльності. Розвиток організаційних структур. Апарат управління: характеристика, еволюція, ефективність.

Тема 9. Управління персоналом

Сутність персоналу та кадрового забезпечення. Управління персоналом: суть, завдання, основні принципи та методи. Кадрова політика. Організаційне забезпечення управління персоналом. Кадрове планування. Форми та методи комплектування організації персоналом. Професійний розвиток та навчання персоналу. Розвиток кар'єри та адаптація персоналу. Соціальне партнерство в організації. Організація робочого місця та використання робочого часу. Оцінка, оплата й мотивація персоналу. Особливості управління персоналом у сфері громадського здоров'я.

Тема 10. Комунікації як процес, їх вплив на якість управлінської діяльності.

Загальне поняття про інформацію. Значення інформації в менеджменті у сфері громадського здоров'я. Сутність та види управлінських комунікацій. Канали передачі інформації. Класифікація інформаційних повідомлень та методи

їх оцінювання якості. Перешкоди передачі інформації та можливі заходи щодо їх усунення або зменшення. Проблеми управління інформаційними потоками. Поняття про документообігу в сфері охорони здоров'я. Роль керівника у підвищенні ефективності інформаційних потоків. Сучасні методи передачі інформації в роботі керівника в сфері громадського здоров'я.

Зв'язки з громадськістю у сфері громадського здоров'я. PR. Публічні виступи.

Тема 11. Організація роботи менеджера

Особливості управлінської роботи. Основні напрями раціональної організації роботи. Основні види розподілу і організації роботи в організації. Розпорядча діяльність менеджера. Сутність організації робочого місця менеджера. Оснащення робочого місця. Планування робочого місця менеджера та використання технічних засобів управління. Наради та переговори. Планування робочого часу та визначення пріоритетів. Делегування повноважень.

Тема 12. Управління змінами

Зміни в організації: сутність, поняття, етапи. Опір змінами, характерні причини опору змінами. Планування змін. Стратегічний менеджмент в ході впровадження змін. Управління процесом змін. Роль керівника в процесі впровадження змін.

Кожен модуль навчально дисципліни є логічною завершеною, відносно самостійною, цілісною частиною навчальної дисципліни, засвоєння якої передбачає проведення модульної контрольної роботи та аналіз результатів її виконання.

Змістовне наповнення програми навчальної дисциплін у таблиця 2.

Таблиця 2

Код теми	Назва модулю, теми	Перелік основних питань теми
Модуль 1. «Основи менеджменту в охороні громадського здоров'я»		
1.1.	Основи та сутність менеджменту. Етапи розвитку науки управління.	Визначення менеджменту. Сутність менеджменту Основні поняття та принципи менеджменту. Функції менеджменту. Важливість менеджменту. Історичні етапи розвитку менеджменту. Наукові школи менеджменту. Підходи до управління: кількісний, процесний, системний, ситуаційний. Стилї та методи управління.
1.2.	Менеджмент в забезпеченні громадського здоров'я	Основні завдання менеджменту в охороні здоров'я Чому менеджмент так важливий у сфері громадського здоров'я Виклики для менеджменту в охороні здоров'я Сучасні тенденції в менеджменті охорони здоров'я. Громадське здоров'я як система і об'єкт управління. Особливості управління в сфері громадського здоров'я.
1.3	Процес управління. Функціональні та	Визначення процесу управління. Організаційна структура системи громадського здоров'я, загальна характеристика. Процесний підхід в сучасному менеджменті. Розподіл праці

Код теми	Назва модулю, теми	Перелік основних питань теми
	технологічні аспекти управління.	при управлінні в сфері громадського здоров'я. Особливості управлінської роботи. Технології управлінської діяльності. Функціональні особливості здійснення управлінської діяльності. Основні функції управління Сучасні тенденції в управлінні Циклічність процесу управління
1.4	Соціально-психологічні аспекти управління	Роль особистості та особистісного в забезпеченні ефективного управління організацією або сферою. Психологічні особливості теорії поведінки особистості. Поведінка особистості в групі. Внесок школи людських відносин та поведінкових наук в сучасний менеджмент. Психотипи людини та їх значення в менеджменті. Соціально-психологічні інструменти управління. Особистісні якості керівника як передумова ефективного менеджменту. Риси ефективного керівника. Лідерство як умова ефективного менеджменту в сучасних умовах.
1.5	Правові основи менеджменту в громадському здоров'ї	Основні нормативно-правові документи у сфері громадського здоров'я. Міжнародні правові документи в сфері громадського здоров'я. Нормативно-правове поле діяльності Центру громадського здоров'я, його повноваження та сфера відповідальності. Поняття про організаційно-правові форми здійснення господарської діяльності. Їх види та особливості. Застосовуваність різних організаційно-правових форм господарювання в сфері громадського здоров'я. Особливості управління в них. Організаційно правові аспекти менеджменту та їх застосування при управлінні в сфері громадського здоров'я.
1.6	Прийняття та реалізація управлінського рішення.	Управлінські рішення: їх сутність. Сутність процесу прийняття управлінських рішень. Управлінські рішення як продукт управлінської діяльності. Види управлінських рішень та їх класифікація. Етапи процесу прийняття управлінських рішень. Методи прийняття управлінських рішень. Умови та чинники, які впливають на прийняття управлінського рішення. Особливості прийняття рішень в охороні здоров'я. Організація виконання управлінських рішень. Типи контролю, характеристика етапів процесу контролю
Модуль 2. Методи, технології, інструменти та напрями ефективного менеджменту в громадському здоров'ї		
2.1	Індивідуальні та колективні управлінські рішення	Сутність та відмінності індивідуальних та колективних управлінських рішень. Методи та прийоми прийняття індивідуальних та колективних управлінських рішень. Їх переваги та недоліки. Рекомендації щодо застосування. Формування навичок прийняття індивідуальних та колективних рішень. Ефективність індивідуальних та колективних управлінських рішень.
2.2	Організаційні структури управління	Види організаційних структур. Централізація та децентралізація влади в організації. Формування організаційних структур управління організаціями в сфері громадського здоров'я. Види зв'язків при управлінні в сфері

Код теми	Назва модулю, теми	Перелік основних питань теми
		громадського здоров'я. Поняття про посадові інструкції. Вплив структури організації на ефективність діяльності. Розвиток організаційних структур. Апарат управління: характеристика, еволюція, ефективність.
2.3	Управління персоналом	Основні завдання управління персоналом. Важливість управління персоналом. Сучасні тенденції в управлінні персоналом. Функції управління персоналом. Мотивація персоналу. Оцінка ефективності персоналу.
2.4	Комунікації як процес, їх вплив на якість управлінської діяльності.	Роль комунікацій в управлінні. Процес комунікації. Типи комунікацій в організації. Як покращити комунікацію в організації? Бар'єри в комунікації
2.5	Організація роботи менеджера	Важливість організації роботи менеджера. Основні принципи організації роботи менеджера Методи покращення організації роботи менеджера Типові помилки в організації роботи менеджера Інструменти для організації роботи менеджера
2.6	Управління змінами	Сутність, визначення та види змін. Процес управління змінами. Ролі та обов'язки в управлінні змінами. Управління змінами у сфері охорони здоров'я (ОЗ). Концепції, Стратегії та Моделі управління змінами. Лідерство в управлінні змінами.

6. Структура навчальної дисципліни (навчально-тематичний план викладання дисципліни)

Код теми	Назва освітнього модулю, теми	Денна форма навчання (кількість годин)					
		Усього	лекції	семінарські	практичні	самостійна робота	індивід. робота
Модуль 1. «Основи менеджменту в охороні громадського здоров'я»							
1.1	Основи та сутність менеджменту. Етапи розвитку науки управління.	11	1	1	1	8	—
1.2	Менеджмент в забезпеченні громадського здоров'я	9	1	1	1	6	—
1.3	Процес управління. Функціональні та технологічні аспекти управління.	9	1	1	1	6	—
1.4	Соціально-психологічні аспекти управління	9	1	1	1	6	—
1.5	Правові основи менеджменту в громадському здоров'ї	11	1	1	1	8	—
1.6	Прийняття та реалізація управлінського рішення.	9	1	1	1	6	—
—	МКР№1	2	—	2	—	—	—

Код теми	Назва освітнього модулю, теми	Денна форма навчання (кількість годин)					
		Усього	лекції	семінарські	практичні	самостійна робота	індивід. робота
Усього кредитів / годин за модулем I		2/60	6	8	6	40	—
Модуль 2. Методи, технології, інструменти та напрями ефективного менеджменту в громадському здоров'ї							
2.1	Індивідуальні та колективні управлінські рішення	9	1	1	1	6	—
2.2	Організаційні структури управління	11	1	1	1	8	—
2.3	Управління персоналом	9	1	1	1	6	—
2.4	Комунікації як процес, їх вплив на якість управлінської діяльності.	9	1	1	1	6	—
2.5	Організація роботи менеджера	10	1	2	1	6	—
2.6	Управління змінами	10	1		1	8	
—	МКР№2	2	—	2	—	—	—
Усього кредитів / годин за модулем II		2/60	6	8	6	40	—
Підсумковий контроль		в т.ч.2	—	—	—	—	—
Всього		120	12	16	12	80	—

Код теми	Назва освітнього модулю, теми	Вечірня форма навчання (кількість годин)					
		Усього	лекції	семінарські	практичні	самостійна робота	індивід. робота
Модуль 1. «Основи менеджменту в охороні громадського здоров'я»							
1.1	Основи та сутність менеджменту. Етапи розвитку науки управління.	11	1	1	1	8	—
1.2	Менеджмент в забезпеченні громадського здоров'я	9	1	1	1	6	—
1.3	Процес управління. Функціональні та технологічні аспекти управління.	9	1	1	1	6	—
1.4	Соціально-психологічні аспекти управління	9	1	1	1	6	—
1.5	Правові основи менеджменту в громадському здоров'ї	11	1	1	1	8	—
1.6	Прийняття та реалізація управлінського рішення.	9	1	1	1	6	
—	МКР№1	2	—	2	—	—	—
Усього кредитів / годин за модулем I		2/60	6	8	6	40	—
Модуль 2. Методи, технології, інструменти та напрями ефективного менеджменту в громадському здоров'ї							
2.1	Індивідуальні та колективні управлінські рішення	9	1	1	1	6	—
2.2	Організаційні структури управління	11	1	1	1	8	—
2.3	Управління персоналом	9	1	1	1	6	—
2.4	Комунікації як процес, їх вплив на якість управлінської діяльності.	9	1	1	1	6	—

Код теми	Назва освітнього модулю, теми	Вечірня форма навчання (кількість годин)					
		Усього	лекції	семінарські	практичні	самостійна робота	індивід. робота
2.5	Організація роботи менеджера	10	1	2	1	6	—
2.6	Управління змінами	10	1		1	8	
—	МКР№2	2	—	2	—	—	—
Усього кредитів / годин за модулем II		2/60	6	8	6	40	—
Підсумковий контроль		в т.ч. 2	—	—	—	—	—
Всього		120	12	16	12	80	—

Код теми	Назва освітнього модулю, теми	Заочна форма навчання (кількість годин)					
		Усього	лекції	семінарські	практичні	самостійна робота	індивід. робота
Модуль 1. «Основи менеджменту в охороні громадського здоров'я»							
1.1	Основи та сутність менеджменту. Етапи розвитку науки управління.	10	1		1	8	—
1.2	Менеджмент в забезпеченні громадського здоров'я	9	1			8	—
1.3	Процес управління. Функціональні та технологічні аспекти управління.	10	1	1		8	—
1.4	Соціально-психологічні аспекти управління	9		1		8	—
1.5	Правові основи менеджменту в громадському здоров'ї	9	1			8	—
1.6	Прийняття та реалізація управлінського рішення.	11			1	10	
—							
Усього кредитів / годин за модулем I		58	4	2	2	50	—
Модуль 2. Методи, технології, інструменти та напрями ефективного менеджменту в громадському здоров'ї							
2.1	Індивідуальні та колективні управлінські рішення	9	1			8	—
2.2	Організаційні структури управління	10	1	1		8	—
2.3	Управління персоналом	11		1		10	—
2.4	Комунікації як процес, їх вплив на якість управлінської діяльності.	9	1			8	—
2.5	Організація роботи менеджера	11			1	10	—
2.6	Управління змінами	10	1		1	8	
—	Підсумковий контроль	2	—	2	2	—	—
Усього годин за модулем II		62	4	4	4	50	—
			—	—		—	—
Всього		120	8	6	6	100	—

Теми лекцій

Денна та вечірня форми навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.1	Основи та сутність менеджменту. Етапи розвитку науки управління.	1
1.2	Менеджмент в забезпеченні громадського здоров'я	1
1.3	Процес управління. Функціональні та технологічні аспекти управління.	1
1.4	Соціально-психологічні аспекти управління	1
1.5	Правові основи менеджменту в громадському здоров'ї	1
1.6	Прийняття та реалізація управлінського рішення.	1
2.1	Індивідуальні та колективні управлінські рішення	1
2.2	Організаційні структури управління	1
2.3	Управління персоналом	1
2.4	Комунікації як процес, їх вплив на якість управлінської діяльності.	1
2.5	Організація роботи менеджера	1
2.6	Управління змінами	1
	Всього лекційних годин	12

Теми семінарських занять

Денна та вечірня форми навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Основні поняття та принципи менеджменту. Функції менеджменту. Важливість менеджменту.	1
2	Основні завдання менеджменту в охороні здоров'я Чому менеджмент так важливий у сфері громадського здоров'я. Виклики для менеджменту в охороні здоров'я. Сучасні тенденції в менеджменті охорони здоров'я.	2
3	Організаційна структура системи громадського здоров'я, загальна характеристика. Процесний підхід в сучасному менеджменті.	1
4	Роль особистості та особистісного в забезпеченні ефективного управління організацією або сферою. Психологічні особливості теорії поведінки особистості	1
5	Основні нормативно-правові документи у сфері громадського здоров'я. Застосовуваність різних організаційно-правових форм господарювання в сфері громадського здоров'я. Особливості управління в них.	1
6	Етапи процесу прийняття управлінських рішень. Методи	2

	прийняття управлінських рішень. Умови та чинники, які впливають на прийняття управлінського рішення. Особливості прийняття рішень в охороні здоров'я	
7	Методи та прийоми прийняття індивідуальних та колективних управлінських рішень. Їх переваги та недоліки. Рекомендації щодо застосування	1
8	Види організаційних структур. Централізація та децентралізація влади в організації. Формування організаційних структур управління організаціями в сфері громадського здоров'я.	1
9	Основні завдання управління персоналом. Важливість управління персоналом. Сучасні тенденції в управлінні персоналом.	2
10	Роль комунікацій в управлінні. Процес комунікації.	1
11	Важливість організації роботи менеджера. Основні принципи організації роботи менеджера	2
12	Лідерство в управлінні змінами Підсумковий контроль	1
	Всього годин практичних занять	16

Теми практичних занять
Денна та вечірня форми навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Підходи до управління: кількісний, процесний, системний, ситуаційний. Стилi та методи управління.	1
2	Громадське здоров'я як система і об'єкт управління. Особливості управління в сфері громадського здоров'я.	1
3	Особливості управлінської роботи. Технології управлінської діяльності. Функціональні особливості здійснення управлінської діяльності. Основні функції управління	1
4	Соціально-психологічні інструменти управління. Особистісні якості керівника як передумова ефективного менеджменту. Риси ефективного керівника. Лідерство як умова ефективного менеджменту в сучасних умовах.	1
5	Нормативно-правове поле діяльності Центру громадського здоров'я, його повноваження та сфера відповідальності. Поняття про організаційно-правові форми здійснення	1

	господарської діяльності. Їх види та особливості.	
6	Управлінські рішення: їх сутність. Сутність процесу прийняття управлінських рішень. Управлінські рішення як продукт управлінської діяльності. Види управлінських рішень та їх класифікація. Організація виконання управлінських рішень. Типи контролю, характеристика етапів процесу контролю.	1
7	Формування навичок прийняття індивідуальних та колективних рішень. Ефективність індивідуальних та колективних управлінських рішень.	1
8	Види зв'язків при управлінні в сфері громадського здоров'я. Поняття про посадові інструкції. Вплив структури організації на ефективність діяльності. Розвиток організаційних структур. Апарат управління: характеристика, еволюція, ефективність.	1
9	Функції управління персоналом. Мотивація персоналу. Оцінка ефективності персоналу.	1
10	Типи комунікацій в організації. Як покращити комунікацію в організації?	1
11	Методи покращення організації роботи менеджера Типові помилки в організації роботи менеджера Інструменти для організації роботи менеджера	1
12	Управління змінами у сфері охорони здоров'я (ОЗ). Підсумковий контроль	1
	Всього годин практичних занять	12

Теми лекцій

Заочна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.1	Основи та сутність менеджменту. Етапи розвитку науки управління.	1
1.2	Менеджмент в забезпеченні громадського здоров'я	1
1.3	Процес управління. Функціональні та технологічні аспекти управління.	1
1.5	Правові основи менеджменту в громадському здоров'ї	1
2.1	Індивідуальні та колективні управлінські рішення	1
2.2	Організаційні структури управління	1

2.4	Комунікації як процес, їх вплив на якість управлінської діяльності.	1
2.6	Управління змінами	1
	Всього лекційних годин	8

Теми семінарських занять

Заочна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Організаційна структура системи громадського здоров'я, загальна характеристика. Процесний підхід в сучасному менеджменті.	1
2	Роль особистості в забезпеченні ефективного управління організацією або сферою. Психологічні особливості теорії поведінки особистості	1
3	Етапи процесу прийняття управлінських рішень. Методи прийняття управлінських рішень. Умови та чинники, які впливають на прийняття управлінського рішення. Особливості прийняття рішень в охороні здоров'я	1
4	Види організаційних структур. Централізація та децентралізація влади в організації. Формування організаційних структур управління організаціями в сфері громадського здоров'я.	1
5	Основні завдання управління персоналом. Важливість управління персоналом. Сучасні тенденції в управлінні персоналом.	1
6	Важливість організації роботи менеджера. Основні принципи організації роботи менеджера	1
	Всього годин семінарських занять	6

Теми практичних занять

Заочна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Підходи до управління: кількісний, процесний, системний, ситуаційний. Стилі та методи управління.	1
2	Управлінські рішення: їх сутність. Сутність процесу прийняття управлінських рішень. Управлінські рішення як продукт управлінської діяльності. Види управлінських рішень та їх класифікація. Організація виконання управлінських рішень. Типи контролю, характеристика	1

	етапів процесу контролю.	
3	Основні завдання управління персоналом. Важливість управління персоналом. Сучасні тенденції в управлінні персоналом.	1
4	Процес управління змінами. Ролі та обов'язки в управлінні змінами. Управління змінами у сфері охорони здоров'я. Підсумковий контроль	1
	Всього годин практичних занять	4

7. Самостійна робота

Код теми	Зміст самостійної роботи	Обсяг СР (годин)		
		денна форма	вечірня форма	заочна форма
1.1	1. Самостійне вивчення теоретичного матеріалу. 2. Виконання навчальних завдань.			
1.2-1.3	1. Самостійне вивчення теоретичного матеріалу. 2. Виконання навчальних завдань.			
1.4-1.6	1. Самостійне вивчення теоретичного матеріалу. 2. Виконання навчальних завдань.			
2.1-2.3	1. Самостійне вивчення теоретичного матеріалу. 2. Виконання навчальних завдань.			
2.4-2.6	1. Самостійне вивчення теоретичного матеріалу. 2. Виконання навчальних завдань.			

Індивідуальні завдання як один з видів самостійної роботи здобувача вищої освіти мають включати назву, їхній обсяг, коротку характеристику змісту і вимог до виконання та оцінювання. Індивідуальне завдання з певної навчальної дисципліни передбачає закріплення, узагальнення та застосування знань, набутих здобувачем під час вивчення дисципліни, для комплексного розв'язання конкретного фахового завдання.

Тематика індивідуальних завдань, вимоги до звітування/захисту тощо, формується провідним викладачем дисципліни, які є елементом Навчально-методичного комплексу дисципліни та затверджується кафедрою у відповідному порядку, підлягають перегляду кожного навчального року.

8. Виконання контрольних робіт для здобувачів заочної форми навчання

Виконання контрольної роботи є важливим елементом навчального процесу за заочною формою навчання, оскільки підготовка та виконання завдань контрольної роботи дозволяє самостійно оволодіти освітньою програмою навчальної дисципліни в міжсесійний період.

Тематика контрольних завдань, вимоги до підготовки, виконання, звітування/захисту тощо, формується провідним викладачем дисципліни у окремі Методичні рекомендації, які є елементом Навчально-методичного комплексу дисципліни та затверджується кафедрою у відповідному порядку, підлягають перегляду кожного навчального року.

9. Перелік питань для підсумкового контролю

Перелік питань та зміст завдань для підготовки до підсумкового контролю, відповідно до зазначеної у навчальному плані форми – залік, розробляються провідним викладачем кафедри згідно із тематичним планом робочої програми навчальної дисципліни, і є елементом Навчально-методичного комплексу дисципліни та затверджується кафедрою у відповідному порядку, підлягають перегляду кожного навчального року.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ДИФЕРЕНЦІЙОВАНОГО ЗАЛІКУ:

1. Загальні поняття та визначення: менеджмент, менеджер, організація, рівні управління тощо
2. Історичні етапи розвитку менеджменту.
3. Наукові школи менеджменту.
4. Підходи до управління: кількісний, процесний, системний, ситуаційний.
5. Стилi та методи управління.
6. Вимоги до сучасного менеджера.
7. Громадське здоров'я як система управління.
8. Громадське здоров'я як об'єкт управління.
9. Особливості управління в сфері громадського здоров'я.
10. Внутрішнє та зовнішнє середовище організації.
11. Соціальна відповідальність системи громадського здоров'я та соціальна ефективність управління в ній.
12. Етика в діяльності керівника різного рівня управління.
13. Роль керівника в діяльності організацій у сфері громадського здоров'я.
14. Процесний підхід до управління. Його реалізація в сучасному менеджменті.
15. Характеристика основних функцій управління.
16. Планування – поняття про стратегію, мету, характеристика планів для різних рівнів управління в громадському здоров'ї.
17. Розподіл праці при управлінні в сфері громадського здоров'я.
18. Особливості управлінської роботи. Технології управлінської діяльності.
19. Функціональні особливості здійснення управлінської діяльності.
20. Психологічні особливості теорії поведінки особистості.
21. Поведінка особистості в групі.
22. Психотипи людини та їх значення в менеджменті.
23. Роль особистості в забезпеченні ефективного управління організацією.
24. Соціально-психологічні інструменти управління.
25. Особистісні якості керівника як передумова ефективного менеджменту.

26. Лідерство як умова ефективного менеджменту.
27. Основні нормативно-правові документи у сфері громадського здоров'я.
28. Міжнародні правові документи в сфері громадського здоров'я.
29. Нормативно-правове поле діяльності Центру громадського здоров'я.
30. Повноваження Центру громадського здоров'я
31. Поняття про організаційно-правові форми здійснення господарської діяльності. Їх види та особливості. Застосовуваність різних організаційно-правових форм господарювання в сфері громадського здоров'я.
32. Управлінські рішення: їх сутність.
33. Сутність процесу прийняття управлінських рішень.
34. Види управлінських рішень та їх класифікація.
35. Етапи процесу прийняття управлінських рішень.
36. Методи прийняття управлінських рішень.
37. Умови та чинники, які впливають на прийняття управлінського рішення. Особливості прийняття рішень в охороні здоров'я.
38. Організація виконання управлінських рішень. Типи контролю, характеристика етапів процесу контролю в охороні здоров'я.
39. Сутність та відмінності індивідуальних та колективних управлінських рішень. Методи та прийоми прийняття індивідуальних та колективних управлінських рішень.
40. Види організаційних структур.
41. Централізація та децентралізація влади в організації.
42. Формування організаційних структур управління організаціями в сфері громадського здоров'я. Види зв'язків при управлінні в сфері громадського здоров'я.
43. Поняття про посадові інструкції.
44. Сутність персоналу та кадрового забезпечення.
45. Управління персоналом: суть, завдання, основні принципи та методи.
46. Кадрова політика. Організаційне забезпечення управління персоналом.
47. Кадрове планування. Форми та методи комплектування організації персоналом.
48. Професійний розвиток та навчання персоналу. Розвиток кар'єри та адаптація персоналу.
49. Організація робочого місця та використання робочого часу.
50. Оцінка, оплата праці та мотивація персоналу.
51. Значення інформації в менеджменті у сфері громадського здоров'я. Сутність та види управлінських комунікацій.
52. Канали передачі інформації. Класифікація інформаційних повідомлень та методи їх оцінювання якості. Перешкоди передачі інформації та можливі заходи щодо їх усунення або зменшення.
53. Проблеми управління інформаційними потоками.
54. Поняття про документообіг в сфері охорони здоров'я.
55. Сучасні методи передачі інформації в роботі керівника в сфері громадського здоров'я.
56. Зв'язки з громадськістю у сфері громадського здоров'я. PR. Публічні виступи.

57. Сутність організації робочого місця менеджера. Оснащення робочого місця. Планування робочого місця менеджера та використання технічних засобів управління.

58. Наради та переговори.

59. Планування робочого часу та визначення пріоритетів. Делегування повноважень.

60. Зміни в організації: сутність, поняття, етапи. Опір змінами, характерні причини опору змінами.

61. Планування змін. Стратегічний менеджмент в ході впровадження змін.

62. Управління процесом змін. Роль керівника в процесі впровадження змін.

63. Особливості впровадження змін в управлінні громадським здоров'ям.

10. Методи навчання

Для активізації процесу навчання здобувачів освіти в ході вивчення дисципліни застосовуються такі навчальні технології та засоби:

✓ *на лекціях* чітко та зрозуміло структурується матеріал; зосереджується увага здобувачів освіти на проблемних питаннях; наводяться конкретні приклади практичного застосування отриманих знань; звертаються до зарубіжного досвіду вирішення окремих проблем; здобувачі освіти заохочуються до критичного сприймання нового матеріалу замість пасивного конспектування; використовуються наочні матеріали, схеми, таблиці, моделі, графіки; використовуються технічні засоби навчання: мультимедійний проектор, слайди тощо;

✓ *на семінарських заняттях* обговорюються основні проблеми теми; проводяться дискусії, спрямовані на поглиблення, розширення, деталізацію і закріплення теоретичного матеріалу, які сприяють активізації пізнавальної діяльності здобувачів освіти, формуванню самостійності суджень, умінню відстоювати власні думки, аргументувати їх на основі наукових фактів та сприяють оволодінню фундаментальними знаннями, допомагають розвивати логічне мислення, формувати переконання, оволодівати культурою толерантності.

✓ *на практичних заняттях* запроваджуються різні навчальні технології: обговорення проблем, дискусії; вирішення ситуаційних вправ; розв'язання проблемних питань; лабораторні роботи; виконання дослідів; метод проєктів (проєктування); мозковий штурм; кейс-методи; презентації; аналіз конкретної ситуації; робота в малих групах; рольові та ділові ігри; банки візуального супроводження; письмовий контроль знань; індивідуальне та групове опитування; перехресна перевірка завдань з наступною аргументацією виставленої оцінки тощо.

Обов'язковими елементами активізації навчальної роботи здобувачів освіти є чіткий контроль відвідування здобувачами освіти занять, заохочення навчальної активності, справедлива диференціація оцінок.

11. Критерії та порядок оцінювання результатів навчання

Оцінювання результатів навчання здобувачів в НУОЗ України імені П. Л. Шупика проводиться з використанням рейтингової системи (далі - ЄКТС), в основу якої покладено поопераційний контроль і накопичення рейтингових балів за різнобічну навчально-пізнавальну діяльність здобувачів у процесі навчання.

Методи оцінювання на поточному/періодичному контролі: усне опитування, модульні контрольні письмові роботи, оцінювання виконання індивідуальних завдань, оцінювання розв'язання розрахункових задач, захист результатів практичних, лабораторних робіт, оцінювання доповідей, оцінювання активності на занятті, тестування (бланкове або комп'ютерне), оцінювання есе, оцінювання виконання практичних навичок, захист історії хвороби. Для здобувачів очної (денної, вечірньої) форми навчання кожен модуль завершується модульною контрольною роботою.

Методи оцінювання на підсумковому контролі: усний залік, письмовий залік, диференційований залік, усний іспит, письмовий іспит, тестування, захист проєктів тощо відповідно до специфіки й особливостей дисципліни, що вивчається.

Шкала оцінювання

Поточний контроль												Підсумковий контроль	Сума
120												80	200
Змістовий модуль 1						Змістовий модуль 2						залік	
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12		
10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10		

Оцінка за модуль визначається на підставі суми оцінок поточної навчальної діяльності (у балах) та оцінки підсумкового модульного контролю (ПМК) (у балах), яка виставляється при оцінюванні теоретичних знань та практичних навичок відповідно до переліків, визначених програмою дисципліни. Максимальна кількість балів, яку студент може набрати під час вивчення модулів, становить 200, у тому числі: за поточну навчальну діяльність - 120 балів; за результатами підсумкового модульного контролю - 80 балів. Таким чином, частки результатів оцінювання поточної навчальної діяльності і підсумкового модульного контролю становлять відповідно 60% та 40%. (на підставі листа МОЗ № 0804-47/10395 від 15.04.2014).

Для занесення балів оцінювання результатів навчання здобувача вищої освіти у відомість обліку успішності та індивідуальний план здобувача вищої освіти використовується таблиця співвідношення між здобутими результатами успішності здобувача та ECTS оцінками.

Максимальна кількість балів, яку може набрати студент під час складання підсумкового модульного контролю, становить 80. Підсумковий модульний контроль вважається зарахованим, якщо студент набрав не менше 50 балів.

Загальний розподіл балів за результатами навчання

Сума балів		Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	Пояснення
100 балів	200 балів		залік	
90 – 100	170 – 200	A	зараховано	відмінне виконання
82 – 89	155 – 169	B		вище середнього рівня
75 – 81	140 – 154	C		загалом хороша робота
68 – 74	125 – 139	D		непогано
61 – 67	111 – 124	E		виконання відповідає мінімальним критеріям
35 – 60	60 – 110	FX	не зараховано	необхідне перескладання
1 – 34	1 – 59	F		необхідне повторне вивчення дисципліни

12. Рекомендований бібліографічний список

Нормативно-правові акти:

1. Закон України від 01.07.2014 р. № 1556-VII «Про вищу освіту»
2. Закон України від 06.09.2022 р. № 2573 «Про систему громадського здоров'я».
3. Цивільний кодекс, Закон, Кодекс від 16.01.2003 № 435-IV (Редакція станом на 05.08.2024)
4. Господарський кодекс України, Закон, Кодекс від 16 01. 2003 року № 436-IV
5. Кодекс законів про працю України, Закон, Кодекс від 10.12.1971 № 322-VIII (Редакція станом на 30.06.2024)
6. Постанова КМ України від 23.11.2011 р. № 1341 «Про затвердження національної рамки кваліфікацій» Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-n>.
7. Постанова КМ України від 29.04.2015 р. № 266 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за яким здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти» (із змінами, внесеним згідно з Постановами КМ України № 674 від 27.09.2016; № 52 від 01.02.2017; № 762 від 07.07.2021). Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-n>
8. Національний класифікатор України. Класифікатор професій ДК 003:2010. Затверджено та надано чинності: Наказ Держспоживстандарту України 28.07.2010 № 327. Чинний від 01.11.2010
9. Наказ МОЗ України від 29.03.2002 р. № 117 (із змінами № 958 від 06.06.2022 «Перелік КХ професій працівників. Випуск 78. Охорона здоров'я»: Режим доступу: zakon.rada.gov.ua/rada/show/ua/17282-02#Text
10. Наказ МОН України від 12.12.2018 р. № 1383 «Про затвердження стандарту вищої освіти за спеціальністю 229 «Громадське здоров'я» для другого (магістерського) рівня вищої освіти.
11. Концепція розвитку системи громадського здоров'я. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1002-2016-80#n8>.
12. Наказ МОЗ України 18 вересня 2015 р. № 604.»Про утворення ДУ «Центр громадського здоров'я». режим доступу до ресурсу: http://mos.gov.ua/ua/portal/dn_20150918_0604.htm.

Основна література:

1. Громадське здоров'я. Автори: Грузєва, Т. С. Галієнко, Л. І. Гречишкіна, Н. В. Донік, О. М. Замкевич, В. Б. Іншакова, Г. В. Литвинова, Л. О. Книга плюс 2021-296 с. <http://ir.librarynmu.com/handle/123456789/6827>
2. «Громадське здоров'я» Голованова І.А., Белікова І.В.Ляхова. Навчально-методичний посібник. 2023 Магнолія-2006 182 ст. ISBN:978-617-7937-88-2
3. Менеджмент організацій (у питаннях та відповідях): навч. посіб. / [Кучеренко Д. Г. та ін.]; Ін-т підготов. кадрів держ. служби зайнятості України. - К. : ІПК ДСЗУ, 2010. - 290 с.

4. Менеджмент організацій : [навч. посіб. для студ.] / [Г. В. Лагутін, В. О. Поколенко, Г. М. Рижакова та ін.]; Київ. нац. ун-т буд-ва і архіт. - К. : КНУБА, 2012. - 95 с.
5. Баєва О. В. Основи менеджменту охорони здоров'я: Навч.-метод. посіб. — К.: МАУП, 2007. — 328 с.
6. Основи громадського здоров'я: теорія і практика [навчально-методичний посібник] / За заг. ред. О.В. Безпалько. – Ужгород. : ВАТ «Патент», 2008. – 322 с.
7. Охорона громадського здоров'я: управлінські аспекти / Л. Жаліло, І. Солоненко, Б. Волос та ін. – К.: Вид-во УАДУ, 2001. – 140 с.
8. Рингач Н.О. Громадське здоров'я як чинник національної безпеки : монографія / Н.О. Рингач : НАДУ, 2009. – 296 с.
9. Менеджмент організацій і адміністрування : навч. посіб. / [Є. В. Лазарева, О. В. Тарасова, О. О. Євтушевська та ін.]; за ред. Гончарука А. Г.; Одес. нац. акад. харч. технологій. - Одеса: Фенікс, 2013. - 299 с.
10. Менеджмент організацій: теоретико-прикладний аспект : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / [О. Ю. Амосов та ін.]; за заг. ред.: О. Ю. Амосов, В. В. Мамонова; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, Харк. регіон. ін-т держ. упр. - Х. : ХарРІ НАДУ «Магістр», 2010. - 207 с.
11. Менеджмент організацій : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / О. Ю. Лінькова; Нац. техн. ун-т «Харк. політехн. ін-т». - Х. : НТУ «ХПІ», 2012. - 463 с.

Додаткова література:

1. Гульчій О. П., Хоменко І. М., Захарова Н. М. Івахно О.П., Півень Н. В. Metodological approaches to upgrading public health professionals training competencybased model in Ukraine. Wiadomosci Lekarskie. 2018. 71(7): 1336-1341
2. Хоменко І. М., Івахно О. П., Першегуба Я. В. та ін. Пріоритет національної політики системи громадського здоров'я України // Traditional medicine and pharmacology. Achievements, innovations, and alternatives: collective monograph Gryshchenko V. – etc. – International Science Group. – Boston: Premedia elaunch, 2021. 327 p/ Available at: DOI: 10/46299/ISG. 2021. MONO. MED. II. P. 247-253
3. Irina M. Khomenko, Oleksandra P. Ivakhno, Yaroslav V. Pershehuba. Management of institutional and preventive activities in the Public Health system of Ukraine// Wiadomosci Lekarskie/ Volume LXXIV, Issue 5, May 2021. P. 1237-1240
4. Біостатистика: підручник /за загальної редакції Т. С. Грузевої. Вінниця: Нова книга, 2020: 384 с.
5. Човпан Г. О., Лад С. М., Громко Є. А. Аспекти окремих проблем системи громадського здоров'я в Україні в контексті сучасної епідеміологічної ситуації Вісник соціальної гігієни та організації охорони здоров'я України. 2021. № 4(90): С. 54-57. DOI. 10.11603/1681-2786.2021.4.12469
6. Слабкий Г. О., Миронюк І. С., Брич В. В., Білак – Лук'янчук В. Й. Методологія впровадження системи громадського здоров'я на рівні об'єднаних територіальних громад. Вісник соціальної гігієни та організації охорони здоров'я України. 2020. № 3 (85): С. 62-66. DOI. 10.11603/1681-2786.2020.3.11624.

7. Ляшко В., Півень Н., Брага М. та ін. Розробка та фінансування регіональних і місцевих програм громадського здоров'я: операційний посібник. Режим доступу: <http://www.phc.org.ua>

Інформаційні ресурси:

1. Сайт Верховної Ради України - <http://www.rada.gov.ua/>
2. Сайт Кабінету Міністрів України - <http://www.kmu.gov.ua/>
3. Державна науково-педагогічна бібліотека України ім. В.О. Сухомлинського. – URL: <http://www.dnpb.gov.ua>
4. Державна служба статистики України. – URL: www.ukrstat.gov.ua
5. Національна бібліотека України ім. В.И. Вернадського. – URL: <http://www.nbuv.gov.ua>
6. Національна наукова медична бібліотека України. – URL: <http://www.library.gov.ua>
7. Національна медична бібліотека США. – URL: <http://www.nlm.nih.gov>
8. Всесвітня організація охорони здоров'я: [www/who/int](http://www.who.int) Європейське регіональне бюро ВОЗ: <https://www.who.int/europe/home>
9. The Association of Schools of Public Health in the European Region-ASPHER:
 1. <https://www.aspher.org/>
10. Центр громадського здоров'я МОЗ України: www.phc.org.ua
11. Центр контролю та профілактики хвороб: www.cdc.gov
12. Кохрейнівський центр доказової медицини: www.cebm.net
13. Кохрейнівська бібліотека: www.cochrane.org
14. Національна медична бібліотека США - MEDLINE: www.ncbi.nlm.nih.gov/PubMed
15. Канадський центр доказів в охороні здоров'я: www.cche.net
16. Українська база медико-статистичної інформації «Здоров'я для всіх»:
 - a. <http://medstat.gov.ua/ukr/news.html?id=203>
 - b. British Medical Journal: www.bmi.com
17. Evidence-Based Medicine: www.evidence-basedmedicine.com
18. Principles of Epidemiology in Public Health Practice, an Introduction to Applied Epidemiology and Biostatistics. Third Edition/U.S.Department of Health and Human Services (CDC). 2012.511 p.
19. URL: <https://www.cdc.gov/ophss/dsepd/ss1978ss1978.pdf>
20. Європейська модель компетенцій для працівників сфери громадського здоров'я:
21. <http://www.euro.who.int/en/health-pieces/Health-systems/public-health-services/policy/the-essential-public-health-operations/>

Лист перегляду (актуалізації) робочої програми навчальної дисципліни

№

Висновок щодо актуальності РПНД*

Дата перегляду

№ протоколу кафедри

Підпис викладача

Підпис гаранта ОПП

Підпис завідувача кафедри

--

--	--	--	--	--	--

--	--	--	--	--	--

--	--	--	--	--	--

--	--	--	--	--	--

--	--	--	--	--	--

--	--	--	--	--	--

--	--	--	--	--	--

--	--	--	--	--	--

--	--	--	--	--	--

--	--	--	--	--	--

--	--	--	--	--	--

--	--	--	--	--	--

--	--	--	--	--	--

--	--	--	--	--	--

*У колонці «Висновок щодо актуальності РПНД» зазначити висновок кафедри, щодо перегляду (актуалізації): *актуалізовано; необхідно внести зміни у такі розділи (із їх зазначенням); внесені зміни у розділ; замінено сторінки №; тощо.*

Навчальне видання

Михальчук Василь Миколайович
Толстанов Олександр Костянтинович

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НОРМАТИВНОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

«МЕНЕДЖМЕНТ ТА ЛІДЕРСТВО В ГРОМАДСЬКОМУ ЗДОРОВ'Ї»

підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти
за спеціальністю 229 «Громадське здоров'я»
галузі знань 22 «Охорона здоров'я»

Оприлюднено
на офіційному веб-сайті Національного університету
охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика
<https://nuozu.edu.ua/>